

PRITARTA

Vilniaus „Ažuoliuko“ muzikos mokyklos
tarybos nutarimu
2017 m. spalio 24 d. protokolo Nr. MT-4

PATVIRTINTA

Vilniaus „Ažuoliuko“ muzikos mokyklos
direktoriaus 2017 m. spalio 25 d.
įsakymu Nr. V-80

VILNIAUS „AŽUOLIUKO“ MUZIKOS MOKYKLA KRIZIŲ VALDYMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Krizių valdymo Vilniaus „Ažuoliuko“ muzikos mokykloje tvarkos aprašo (toliau - Tvarkos aprašas) paskirtis - reglamentuoti krizių valdymą, mokyklos krizių valdymo komandos veiklas, Vilniaus miesto psichologinės-pedagoginės tarnybos (toliau - PPT) funkcijas, institucijų bendradarbiavimą krizių valdymo mokykloje metu.

2. Krizių valdymo tikslas:

2.1. užtikrinti, kad krizės įveikimo metu ugdymo procesas mokykloje vyktų įprasta tvarka arba kuo greičiau prie jos grįžtų;

2.2. užtikrinti krizės paveiktiems bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą.

3. Krizių valdymo ugdymo įstaigoje koordinatoriai, organizatoriai ir vykdytojai yra mokykloje krizės valdymo komanda, PPT, jungtinės psichologų krizių įveikos grupės (toliau - Jungtinė grupė), kitos švietimo ir sveikatos sistemos įstaigos.

4. Šiame Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **krizinė situacija** - situacija, kurią lydi didelis nerimas, įtampa, grėsmė, nesaugumas, pavojus, pasimetimas ir kt;

4.2. **krizė mokykloje** - netikėtas ir/ar pavojingas įvykis, sutrikdantis įprastą bendruomenės ar atskirų jos narių veiklą, emociškai sukrečiantis visą ar didesnę mokyklos bendruomenės dalį. Krizinių situacijų pavyzdžiai: mokinio ar bendruomenės nario savižudybė, kita komplikauta netektis: bendruomenės nario mirtis dėl nelaimingo atsitikimo ar ligos, nelaimingas atsitikimas, susijęs su mirties grėsme mokykloje, susišaudymas mokykloje, gaisras mokykloje, įkaitų paėmimas, bendruomenės nario dingimas ir kt;

4.3. **krizės valdymas mokykloje** - veiksmai, kuriuos atlieka mokyklos administracija, PPT siekdama įveikti krizės sukeltas problemas ir teikti bendruomenei veiksmingą pagalbą. Krizių valdymas apima pagalbos organizavimą, įstaigos bendruomenės (įskaitant tėvus) bei kitų institucijų informavimą, bendravimą su žiniasklaida, pasirūpinimą mokyklos bendruomenės narių saugumu ir pan.;

4.4. **krizių valdymo mokykloje komanda (mokyklos komanda)** - mokykloje nuolat veikianti krizių valdymą vykdanči komanda, kurią sudaro administracijos, mokytojų atstovai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų;

4.5. **krizės valdymo koordinatorius** - specialistas, paskirtas mokyklos įstaigos, PPT ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos, kuris koordinuoja krizės valdymą mokykloje. Ugdymo įstaigos koordinatoriumi gali būti skiriamas asmuo, turintis tinkamą kvalifikaciją krizinei situacijai vertinti, įvertinti ir koordinuoti;

4.6. **savižudybės grėsmė** - situacija, kai yra identifikuojamas asmuo, turintis ketinimų nusižudyti;

4.7. **savižudybės krizės prevencija** - veiksmai, kuriuos atlieka mokyklos administracija, pasitelkdama kitus narius ir kitų institucijų specialistus siekiant suteikti reikiamą pagalbą ir užkirsti kelią asmens savižudybei.

II SKYRIUS KRIZIŲ VALDYMAS

5. Krizių valdymas mokykloje:

5.1. krizių valdymą mokykloje vykdo nuolat veikianti Krizių valdymo mokykloje komanda (toliau - Mokyklos komanda). Mokyklos komandą (5-7 narių) sudaro: vadovas ar jo pavaduotojas, pedagogai, turintys krizės valdymui būtinų gebėjimų, tai yra komunikacijos, bendradarbiavimo, komandinio darbo, konfliktų sprendimo įgūdžių. Mokyklos komandos sudėtį nustato mokyklos direktorius;

5.2. krizės komandos paskirtis krizės metu - įvykus krizei mokykloje atkurti įprastą mokyklos bendruomenės veiklą, užtikrinti krizės paveiktiems mokyklos bendruomenės nariams reikiamos pagalbos teikimą ir informuoti apie įvykį;

5.3. Mokyklos komanda nustato komandos darbo organizavimo tvarką, pasiskirsto funkcijomis, parengia preliminarų krizės valdymo mokykloje planą ir kt;

5.4. Mokyklos komandos koordinatorius yra mokyklos direktorius arba direktoriaus pavaduotojas ugdymui;

5.5. mokyklos krizių valdymo komanda koordinuoja periodinį (kasmetinį) visų bendruomenės narių (pedagogų, kitų mokyklos darbuotojų, mokinių ir jų tėvų/globėjų) krizių valdymo žinių atnaujinimą;

5.6. krizių valdymą mokykloje koordinuoja ir PPT koordinatorius bendradarbiaudamas su mokyklos komandos koordinatoriumi;

5.7. krizių valdymą mokykloje organizuoja mokyklos krizių valdymo komanda kartu su PPT koordinatoriumi;

5.8. mokyklos komandos funkcijos krizės metu:

5.8.1. nedelsiant įvertinti krizės aplinkybes ir informuoti mokyklos steigėją ir PPT;

5.8.2. parengti krizės valdymo mokykloje įstaigoje planą, kuriame gali būti numatyti šie veiksmai:

5.8.2.1. kreiptis pagalbos į teritorinės policijos įstaigą, medicinos įstaigas, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių ir kitas institucijas;

5.8.2.2. parengti informaciją apie krizę mokyklos bendruomenei ir/ar žiniasklaidai, kuri turi būti derinama su steigėju (Švietimo, kultūros ir sporto departamentu bei Tarybos ir mero sekretoriato Rinkodaros ir komunikacijos skyriumi);

5.8.2.3. nustatyti mokyklos bendruomenės grupes ar asmenis, kuriems reikalinga psichologinė, socialinė pedagoginė, socialinė ar kita pagalba, ir ją organizuoti;

5.8.2.4. konsultuoti mokyklos bendruomenės narius individualiai ar grupėmis;

5.8.2.5. konsultuoti mokyklos direktorių ir jo pavaduotoją ugdymui, pedagogus, kaip informuoti apie krizę mokinius ir jų tėvus (globėjus, rūpintojus);

5.8.2.6. rengti pokalbius su mokiniais;

5.8.2.7 atlikti kitus reikiamus veiksmus;

5.9. mokykla pateikia krizės valdymo eigos lapą (1 priedas) ne vėliau kaip per 2 valandas nuo krizės identifikavimo Savivaldybės krizių valdymo komandai:

5.9.1. mokyklos administracija, suderinusi su PPT ir Savivaldybės krizės valdymo koordinatoriais, informuoja mokyklos bendruomenę apie įvykį (pvz., visuotinis bendruomenės narių susirinkimas, elektroninis dienynas, SMS žinutės, elektroninis paštas, skambučiai tėvams ir pan.);

5.9.2. rengiant pranešimus mokyklos bendruomenei pateikiami tik patvirtinti faktai ir informuojama apie priimtus sprendimus prevencijai ir intervencijai;

5.9.3. pranešimai, interviu ir komentarai apie krizinę situaciją mokykloje teikiami žiniasklaidai tik suderinus su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamentu bei Tarybos ir mero sekretoriato Rinkodaros ir komunikacijos skyriumi;

5.10. krizių valdymo komanda ir PPT koordinatorius nuolat stebi, renka informaciją, vertina krizės valdymo procesą, prireikus koreguoja krizės valdymo mokykloje veiksmų planą;

5.11. Mokyklos komanda, PPT koordinatorius, įgyvendinę krizės valdymo mokyklos numatytus veiksmus, įvertina krizės valdymo mokykloje veiksmų sėkmingumą ir priima reikiamus sprendimus:

5.11.1. aptaria krizės įveiką;

5.11.2. sustabdo krizės valdymo mokykloje aktyvius veiksmus;

5.11.3. per 5 darbo dienas nuo krizės įveikos informuoja Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamentą apie krizės įveiką ir rezultatus;

5.11.4. baigus aktyvius veiksmus, 1-2 mėnesius tęsia rizikos grupės asmenų stebėjimą ir vertina situaciją bendruomenėje;

5.12. krizės paveikti aukos (-ų) artimieji informuojami apie psichologinės pagalbos galimybes, motyvuojami ir nukreipiami pagalbai;

5.13. Mokyklos komanda numato krizių prevencijos renginių organizavimą mokyklos bendruomenėje;

6. PPT vaidmuo valdant krizines situacijas:

6.1. koordinuoja krizės įveiką mokykloje ir pagalbos teikimo veiklas:

6.1.1. teikia pagalbą mokyklai nedelsdama iš jos gavusi pranešimą apie krizinę situaciją;

6.1.2. PPT direktorius paskiria PPT specialistą krizės įveikai mokykloje koordinuoti (toliau - PPT koordinatorius);

6.2. PPT koordinatorius kartu su Mokyklos komanda vertina situaciją bendruomenėje, padeda parengti konkrečios krizinės situacijos valdymo planą, vertina ir telkia reikiamas pajėgas krizės įveikai, organizuoja pagalbos teikimą;

6.3. PPT koordinatorius, gavęs pranešimą iš Mokyklos komandos apie krizę, organizuoja PPT komandos narių ir Mokyklos komandos narių bendrą neeilinį posėdį;

6.4. įvertinęs krizinę situaciją, PPT koordinatorius nustato specialistų poreikį pagalbos teikimui iš PPT ar kitų savivaldybės/ne savivaldybės institucijų (suderinus su Savivaldybės krizių valdymo komandos koordinatoriumi);

6.5. PPT koordinatorius kartu su Mokyklos komanda nustato labiausiai paveiktus bendruomenės narius, sprendžia, kam ir kokia psichologinė pagalba turi būti skubiausiai suteikta, krizės įveikos eigoje prireikus koreguoja pirminį krizės įveikos planą ir teikia pagalbą;

6.6. esant būtinumui, PPT koordinatorius organizuoja specialistų pagalbą ir informuoja apie galimą pagalbos gavimą mokykloje, PPT, kitose įstaigose (sveikatos priežiūros įstaigose, nevyriausybiniuose organizacijose, psichologinės pagalbos telefonais ir kt.) ir savaitgaliais ar švenčių dienomis;

6.7. sudaro jungtinę komandą, kuri yra tvirtinama Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu;

6.8. po krizinio įvykio PPT organizuoja apklausos pokalbius su krizės įveikoje dalyvavusiais specialistais, aptaria krizės įveiką mokykloje, numato priemones, kurias reikėtų įgyvendinti tobulinant krizių prevenciją mokykloje;

6.9. organizuoja emocinę paramą specialistams, teikusiems pagalbą mokyklos bendruomenei;

6.10. baigęs darbą, PPT koordinatorius kartu su mokyklos komanda užpildo krizės valdymo mokykloje ataskaitą (kas buvo atlikta, kokia pagalba buvo suteikta, kiek bendruomenės narių gavo pagalbą) ir ją pateikia bei aptaria su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamentu (2 priedas);

6.11. dalyvauja vykdant krizių prevenciją mokykloje;

6.12. bendradarbiauja vykdant krizių prevenciją mokykloje.

7. Savivaldybės vaidmuo valdant krizines situacijas:

7.1. Administracijos direktoriaus įsakymu sudaroma Savivaldybės krizių valdymo komanda (Savivaldybės komanda) iš Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamento, Vaikų teisių apsaugos skyriaus, Socialinių reikalų ir sveikatos departamento specialistų ir Tarybos ir mero sekretoriato Rinkodaros ir komunikacijos skyriaus specialistų. Vienas iš specialistų Administracijos direktoriaus įsakymu skiriamas Savivaldybės krizių valdymo komandos koordinatoriumi (toliau – Savivaldybės koordinatorius);

7.2. Administracijos direktoriaus įsakymu tvirtinamas jungtinės mokyklų psichologų krizių įveikos grupės sąrašas, kuris teikiamas PPT siūlymu;

7.3. padeda/tarpininkauja PPT koordinatoriui ir mokyklos koordinatoriui bendrauti su trečiosiomis šalimis (kitomis įvykiu besidominčiomis institucijomis, žiniasklaida, sveikatos apsaugos įstaigomis, nevyriausybinėmis organizacijomis ir pan.);

7.4. padeda įveikti grėsmes ir sunkumus iš išorės, galinčias apsunkinti krizės įveiką mokykloje, papildomai traumatizuoti, renkant informaciją apie pagalbos teikimo eigą (pvz., perdėtas žiniasklaidos ir trečiųjų šalių kišimasis į krizės valdymo procesą; perteklinis informacijos dalijimasis įvairiomis formomis įskaitant ir socialinėje elektroninėje erdvėje);

7.5. koordinuoja teikiamą informaciją žiniasklaidai apie krizinę situaciją ir jos įveiką;

7.6. Savivaldybės koordinatorius stebi, vertina, inicijuoja krizių prevencijos priemonių įgyvendinimą mokykloje. Kai krizė plečiasi ir/ar reikalinga papildoma pagalba, Savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamento specialistas kreipiasi į kitas kompetentingas institucijas dėl pagalbos;

7.7. Savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamentas priima Mokyklos komandos ataskaitą apie krizių valdymo veiksmus. Ataskaita pateikiama ne vėliau nei per 5 darbo dienas po to, kai atlikti aktyvūs krizės valdymo veiksmai (2 priedas).

III SKYRIUS SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS PREVENCIJA

8. Bet kuris mokyklos darbuotojas, sužinojęs apie mokinio ar kito bendruomenės nario ketinimą nusižudyti ar mintis apie savižudybę, turi informuoti mokyklos krizių valdymo komandos koordinatorių.

9. Mokyklos krizės komandos vadovas įvertina situaciją ir organizuoja tolesnę pagalbą. Kai mokinys ketina nusižudyti, nedelsiant informuojami jo tėvai/globėjai ir tolesnis pagalbos teikimas derinamas su jais, o prireikus su Savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriumi vaiko saugumui užtikrinti. Apie pagalbos teikimą kiekvienu savižudybės grėsmės atveju yra pildomas pagalbos teikimo eigos lapas (1 priedas).

10. Tęstinę pagalbą esant savižudybės krizei teikia psichikos sveikatos specialistai.

11. Apie kitų įstaigos bendruomenės narių informavimą po mokinio savižudybės krizės ir jų įtraukimą į pagalbos procesą sprendžia mokyklos Krizių komanda kartu su mokiniu ir jo tėvais/globėjais.

12. Mokinio tėvams/globėjams atsisakius pagalbos mokiniui, esančiam savižudybės krizėje, mokyklos krizių komanda apie tokį atvejį informuoja Savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrių.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. Visi pagalbą krizinėje situacijoje mokyklai teikę specialistai turi laikytis konfidencialumo, gauti ir teikti informaciją tiek, kiek būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas ir nepažeidžiant vaiko teisių ir teisėtų interesų.

14. Skundų nagrinėjimo tvarka:

14.1. skundai teikiami Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriui arba Savivaldybės krizės valdymo komandai;

- 14.2. gavus skundą per 3 darbo dienas sudaroma komisija skundai nagrinėti;
 - 14.3. skundai nagrinėjami teisės aktų nustatyta tvarka.
-

**PAGALBOS TEIKIMO VAIKUI ESANT SAVIŽUDYBĖS KRIZĖS GRĖSMEI EIGOS
LAPAS**

Įvykio pobūdis/aprašymas:

.....
.....
.....

Kas informavo:

.....

Kada:.....

Data, laikas	Specialistas	Veiksmai

**VILNIAUS „ĄŽUOLIUKO“ MUZIKOS MOKYKLA
KRIZĖS VALDYMO ATASKAITA**

Traumuojantis įvykis: data, įvykio pobūdis

.....

Informacijos apie įvykį šaltinis (kas informavo apie įvykį?)

.....

Kada ir kokias įstaigas mokykla informavo apie įvykį:

.....

Pagalbos teikėjai:

.....

Aktyvios pagalbos teikimo pradžia:.....

Aktyvios pagalbos teikimo pabaiga:.....

Pagalbos priemonės/veiksmai bendruomenei:

	Aprašymas
Informacijos apie įvykį tikslinimas, pranešimų rengimas ir platinimas, situacijos mokykloje įvertinimas, pirminis pagalbos gavėjų ir teikėjų nustatymas, nuolatinis situacijos stebėjimas, pagalbos priemonių tikslinimas	
Mokiniam (nurodyti pagalbos formą - individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Tėvams (nurodyti pagalbos formą - individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Mokyklos kolektyvui (nurodyti pagalbos formą - individuali, grupinė, gavėjų skaičius)	
Sunkumai teikiant pagalbą	

Rekomendacijos dėl galimų prevencijos priemonių įgyvendinimo siekiant spręsti pastebėtas rizikas pagalbos teikimo metu:

.....
.....
.....

PPT koordinatorius

(parašas)

Vardas, pavardė

Mokyklos komandos koordinatorius

(parašas)

Vardas, pavardė